

THỰC TRẠNG VIỆC XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN MÔI TRƯỜNG VĂN HÓA CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY (T06) - BỘ CÔNG AN

Phạm Thúy Nga

Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy - Bộ Công an

Email: thuyngapham71291@gmail.com

Tóm tắt: Theo một cách chung nhất, môi trường văn hóa trong nhà trường bao gồm hệ thống cảnh quan; các loại hình thiết chế văn hóa; các giá trị, chuẩn mực trong nhà trường và việc thực hành các giá trị, chuẩn mực đó. Các chủ thể của môi trường văn hóa nhà trường như đội ngũ cán bộ, giáo viên, học sinh, sinh viên vừa là người xây dựng, kiến tạo, vừa là người thụ hưởng môi trường văn hóa của nhà trường. Với ý nghĩa như trên, việc xây dựng môi trường văn hóa trong nhà trường Công an nhân dân, trong đó có Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy là vô cùng quan trọng, bởi Công an nhân dân là lực lượng có nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội. Dưới đây là những phân tích về thực trạng môi trường văn hóa của Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy (T06) - Bộ Công an.

Từ khóa: môi trường văn hóa, nhà trường, Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy, thực trạng, giải pháp.

THE CURRENT SITUATION OF BUILDING AND DEVELOPING THE CULTURAL ENVIRONMENT AT THE UNIVERSITY OF FIRE PREVENTION AND FIGHTING (T06) – MINISTRY OF PUBLIC SECURITY

Phạm Thúy Nga

University of Fire Prevention and Fighting – Ministry of Public Security

Email: thuyngapham71291@gmail.com

Abstract: In the most general way, the cultural environment in the school includes the landscape system; types of cultural institutions; values, standards in the school and the practice of those values and standards. The subjects of the school's cultural environment such as staff, teachers, students and students are both builders, creators and beneficiaries of the school's cultural environment. With the above meaning, building a cultural environment in the People's Police School, including the University of Fire Prevention and Fighting, is extremely important, because the People's Police is a force tasked with protecting national security, ensuring social order and safety. Below are the analyses of the cultural environment of the University of Fire Prevention and Fighting (T06) - Ministry of Public Security.

Keywords: cultural environment, school, University of Fire Prevention and Fighting, current situation, solutions.

Nhận bài: 11/08/2025

Phản biện: 11/09/2025

Duyệt đăng: 15/09/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Môi trường văn hóa trong nhà trường Công an nhân dân (CAND) được hiểu là tập hợp các yếu tố văn hóa vật thể và phi vật thể, các điều kiện văn hóa của nhà trường có tác động đến sự năng lực, phẩm chất của người chiến sĩ CAND. Kết quả khảo sát của tác giả tại 04 nhà trường CAND (Học viện An ninh nhân dân, Học viện Cảnh sát nhân dân, Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy, Trường cao đẳng Cảnh sát nhân dân I) phục vụ đề tài luận án Tiến sĩ: “Môi trường văn hóa trong nhà trường Công an nhân dân Việt Nam hiện nay” cho thấy thực trạng môi trường văn hóa trong trường Đại học Phòng cháy chữa cháy (PCCC) có những nét đặc thù riêng biệt.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

Môi trường văn hóa trong nhà trường bao gồm nhiều yếu tố cấu thành. Với đặc trưng là đơn vị trực thuộc Bộ Công an, có chức năng đào tạo cán bộ cho lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, chương trình đào tạo của trường tập trung vào các kiến thức, kỹ năng chuyên

sâu về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ. Sinh viên không chỉ được học lý thuyết mà còn được thực hành, diễn tập thường xuyên với các trang thiết bị, phương tiện chữa cháy hiện đại. Đây là điều kiện cần thiết để họ có thể xử lý tốt các tình huống thực tế sau khi ra trường. Với những đặc thù nêu trên, môi trường văn hóa của Trường Đại học PCCC có những điểm nhấn đáng lưu ý trên 4 phương diện sau đây.

Thứ nhất, về cảnh quan văn hóa trong Trường Đại học PCCC

Cảnh quan văn hóa bao gồm cảnh quan tự nhiên và cảnh quan kiến trúc. Về cảnh quan tự nhiên, Trường Đại học PCCC có hệ thống cây xanh đặc trưng. Nhà trường rất chú trọng lựa chọn trồng các loại cây phù hợp với điều kiện đất đai, khí hậu của địa phương nơi nhà trường đóng quân. Việc chăm sóc và bảo vệ cây xanh đặc biệt quan trọng đối với Trường Đại học PCCC bởi chúng góp phần giáo dục trực quan về vai trò của cây xanh trong việc giảm thiểu sự lan rộng của đám cháy, đồng thời,

việc trồng cây xanh cũng là một phần trong giáo dục ý thức phòng cháy chữa cháy cho đội ngũ cán bộ, sinh viên trong nhà trường.

Bên cạnh cảnh quan tự nhiên, Trường Đại học PCCC cũng rất quan tâm xây dựng cảnh quan kiến trúc. Nhà trường đang tổ chức đào tạo ở cả 3 cơ sở: cơ sở 1 tại số 243 Khuất Duy Tiến, thành phố Hà Nội với diện tích 3,8281 ha; cơ sở 2 tại thôn Tân Sơn, xã Hòa Sơn, huyện Lương Sơn, tỉnh Hòa Bình (cũ) với diện tích 8,6706 ha; cơ sở 3 tại Ấp 7, xã An Phước, huyện Long Thành, tỉnh Đồng Nai (cũ) với diện tích 20 ha. Là nhà trường đào tạo về phòng cháy chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ, điểm nhấn quan trọng nhất của nhà trường là khu huấn luyện thực hành. Trong đó, nhà trường thiết kế hệ thống các võ đường, trường bắn, tháp tập chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, các mô hình thực hành kỹ thuật, chiến thuật chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, vận hành phương tiện chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, hệ thống báo cháy, chữa cháy tự động, hệ thống máy bơm chữa cháy,... Nhà trường cũng xây dựng phòng truyền thống lưu giữ và trưng bày những hình ảnh, hiện vật, tài liệu quý giá, phản ánh lịch sử hình thành và phát triển của nhà trường, là nơi để các thế hệ sinh viên học tập, noi gương các thế hệ đi trước, tiếp tục phát huy truyền thống tốt đẹp của nhà trường.

Thứ hai, về thiết chế văn hóa trong Trường Đại học PCCC

Trường Đại học PCCC là đơn vị đặc biệt trong lĩnh vực phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ góp phần đảm bảo an ninh trật tự, phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế của đất nước. Khi nói đến thiết chế văn hóa không thể không nhắc đến Thư viện của nhà trường ở cả 3 cơ sở với tổng diện tích 1.210 m² gồm phòng đọc sinh viên, phòng đọc đa phương tiện, phòng tra cứu, kho lưu trữ, phòng photo tài liệu,... Thư viện có 16.498 đầu sách tương ứng với 657.409 cuốn, 45 loại báo, tạp chí, hệ thống luận án tiến sĩ, luận văn thạc sĩ, đồ án tốt nghiệp và đề tài nghiên cứu khoa học của cán bộ, giáo viên và sinh viên,... cung cấp tài liệu, học liệu phục vụ cho công tác nghiên cứu, giảng dạy và học tập trong nhà trường. Ngoài ra, nhà trường đã xây dựng hệ thống hội trường lớn, hệ thống phòng học lý thuyết, phòng học chuyên dùng, hệ thống phòng thí nghiệm Vật lý, Hóa học, Lý thuyết quá trình cháy, Khả năng cháy của chất cháy,... phục vụ đặc lực, trực quan cho công tác đào tạo các chiến sĩ phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ tương lai. Đánh giá về các thiết chế văn hóa trong Trường Đại học PCCC, đa số sinh

viên đều bày tỏ sự hài lòng, thậm chí có nhiều ý kiến sinh viên cho biết các thiết chế văn hóa của nhà trường đã vượt xa sự tưởng tượng và kỳ vọng của họ.

Thứ ba, về các giá trị, chuẩn mực văn hóa của Trường Đại học PCCC

Giá trị cốt lõi của Trường Đại học PCCC là: Đoàn kết, kỷ cương, trách nhiệm, hiệu quả, nhân văn, đổi mới, hội nhập. Đây là những giá trị căn bản, phù hợp với môi trường văn hóa của nhà trường được giao trọng trách phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ.

Ngoài việc xây dựng các giá trị cốt lõi, việc thực hiện các giá trị, chuẩn mực trong Trường Đại học PCCC cũng rất được Ban Giám hiệu nhà trường quan tâm, thể hiện ở công tác giáo dục, tuyên truyền của nhà trường được tiến hành liên tục, thường xuyên, với các nội dung phong phú, đa dạng trên cơ sở quán triệt các Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng, Chỉ thị, Kế hoạch, Chương trình của Bộ Công an. Nhà trường đã thực hiện việc tuyên truyền với nhiều hình thức đa dạng, phong phú, như tổ chức hội thảo, tọa đàm khoa học, các buổi nói chuyện, các đợt sinh hoạt chính trị nhằm phổ biến các Chỉ thị, Quy định, Nghị quyết,... cho cán bộ, sinh viên. Những hoạt động này đã giúp cán bộ, sinh viên nắm bắt thực tiễn, củng cố niềm tin vào hệ thống giá trị của ngành, nâng cao nhận thức về trách nhiệm phục vụ nhân dân, đồng thời tạo ra sự lan tỏa tích cực trong cộng đồng. Đề cập đến công tác tuyên truyền, phổ biến, kết quả khảo sát cho thấy có tới 94,0% cán bộ có đánh giá công tác này ở nhà trường được thực hiện ở mức rất tốt và tốt, chỉ 6,0% trả lời bình thường, không có ý kiến nào trả lời công tác này chưa được chú trọng tại đây, hơn 95,0% sinh viên nhà trường cho biết họ đã được tuyên truyền và đã nắm bắt được những Chỉ thị, Nghị quyết của lực lượng.

Việc xây dựng và thực hiện ứng xử văn hóa trong nhà trường cũng được đề cao. Nhà trường đã chú trọng đến các nội dung ứng xử của cán bộ đối với sinh viên, trong đó, cán bộ đã thể hiện sự chuẩn mực về mặt tác phong, ngôn ngữ và thái độ sư phạm, gương mẫu trong hành vi. Về chiều ngược lại là ứng xử của sinh viên đối với cán bộ, giảng viên đã thể hiện sự tôn trọng, kỷ luật và văn hóa ứng xử của người chiến sĩ CAND. Trong ứng xử của cán bộ và sinh viên đối với môi trường tự nhiên, cảnh quan, thiết chế văn hóa, trang thiết bị kỹ thuật trong nhà trường cũng thể hiện qua nhiều hoạt động có ý nghĩa như phát động Tết trồng cây, sinh viên tích cực chăm sóc vườn hoa, thảm cỏ,

cây xanh, vệ sinh cảnh quan, trường lớp, sử dụng năng lượng tiết kiệm, sử dụng các thiết bị trong cơ quan, đơn vị, phòng học, phòng ở một cách hợp lý, giữ gìn vệ sinh chung, bảo vệ môi trường,... Ứng xử của cán bộ và sinh viên nhà trường trên không gian mạng cũng được nhà trường quán triệt sâu sắc đến cán bộ, sinh viên nhà trường. Nhà trường cũng khuyến khích cán bộ, sinh viên sử dụng mạng xã hội để phục vụ công tác, nhằm tuyên truyền, phổ biến những thông tin tích cực, chính thống về lực lượng phòng cháy, chữa cháy, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân vào sứ mạng của lực lượng cảnh sát phòng cháy, chữa cháy nói riêng, lực lượng CAND nói chung.

Thứ tư, về hoạt động văn hóa trong Trường Đại học PCCC

Trường Đại học PCCC đã chủ động thực hiện việc đổi mới phương pháp dạy và học, cập nhật chương trình giảng dạy đối với cán bộ, giảng viên. Tháng 12/2024, nhà trường đã tổ chức Hội thi Giảng viên dạy giỏi cấp trường năm học 2024 – 2025 với 4 Ban chuyên môn đánh giá bài dạy giỏi của 31 giảng viên các khoa. Hoạt động này được tiến hành với mục đích để các giảng viên giao lưu, học hỏi, trao đổi kinh nghiệm sử dụng phương pháp giảng dạy phù hợp, hiệu quả; phát hiện, nhân rộng những điển hình tiên tiến, những sáng kiến, kinh nghiệm thiết thực và bổ ích trong hoạt động giảng dạy, góp phần đẩy mạnh, nâng cao chất lượng phong trào thi đua dạy tốt trong nhà trường.

Nhà trường không chỉ chú trọng đào tạo chuyên môn mà còn tổ chức nhiều hoạt động vui chơi, giải trí, văn hóa văn nghệ đa dạng, góp phần nâng cao đời sống tinh thần cho sinh viên, như xây dựng các câu lạc bộ văn nghệ, tổ chức các buổi biểu diễn ca nhạc, kịch, múa vào các dịp lễ, Tết, sự kiện của trường, như Hội diễn văn nghệ chào mừng Ngày Nhà giáo Việt Nam, Ngày Thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh... qua đó tạo sân chơi cho sinh viên có năng khiếu nghệ thuật, rèn luyện kỹ năng biểu diễn; xây dựng các

câu lạc bộ thể thao. Nhà trường tổ chức các giải đấu thể thao như bóng đá, bóng chuyền, cầu lông, kéo co... khuyến khích sinh viên rèn luyện sức khỏe, tinh thần đồng đội.

Trường Đại học PCCC cũng là một tập thể tích cực tham gia vào các hoạt động tình nguyện, nhân đạo và từ thiện. Hoạt động hiến máu nhân đạo được thực hiện thường xuyên tại nhà trường, thu hút đông đảo cán bộ, sinh viên tham gia. Các hoạt động tình nguyện cũng được nhà trường tích cực tổ chức như hỗ trợ người dân khắc phục hậu quả của thiên tai như bão lũ, sạt lở đất, cùng người dân khắc phục hậu quả của cơn bão Yagi tại Hà Nội. Công đoàn Cơ sở 3 của nhà trường đã xây dựng, tổ chức quyên góp và duy trì mô hình “Tủ từ thiện tổng hợp” tại Đồng Nai, nơi nhà trường đóng quân. Nhà trường cũng thực hiện hoạt động tuyên truyền, giáo dục PCCC, hướng dẫn kỹ năng PCCC cho người dân. Nhà trường cũng thực hiện nhiều đợt thăm hỏi, tặng quà cho các gia đình chính sách, các thương binh, bệnh binh, các gia đình có công với cách mạng, hỗ trợ gia đình cán bộ chiến sỹ hy sinh khi làm nhiệm vụ cứu giúp người dân.

III. KẾT LUẬN

Từ kết quả nghiên cứu thực nghiệm của tác giả phục vụ luận án tiến sĩ: “Môi trường văn hóa trong nhà trường CAND Việt Nam hiện nay” tại 04 nhà trường CAND, trong đó có Trường Đại học PCCC, cho thấy việc xây dựng, kiến tạo môi trường văn hóa trong Trường Đại học PCCC đã được triển khai sâu rộng, đạt nhiều thành tựu đáng ghi nhận, từ cảnh quan tự nhiên, cảnh quan kiến trúc, các thiết chế văn hóa, hệ thống giá trị, chuẩn mực và các hoạt động lan tỏa các giá trị, chuẩn mực. Những thành tựu đã phân tích ở trên cho thấy những cố gắng, nỗ lực không ngừng nghỉ của tập thể cán bộ, sinh viên trong suốt bề dày truyền thống hào hùng của nhà trường, góp phần thể hiện quyết tâm xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tư tưởng văn hóa Trung ương, Xây dựng môi trường văn hóa - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2004.
2. Nguyễn Thị Hương, Xây dựng môi trường văn hóa là nhiệm vụ quan trọng để phát triển văn hóa, con người, Tạp chí Văn hóa và Phát triển, số 2, 2023.
3. Nguyễn Anh Tuấn, Giáo dục, định hướng các chuẩn giá trị cho sinh viên các Học viện, trường Công an nhân dân trong thời kỳ mới, trong Kỷ yếu hội thảo khoa học Lực lượng Công an nhân dân với việc triển khai thực hiện hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới, Bộ Công an, Hà Nội, 2024, tr.194-200.
4. Trường Đại học PCCC, tại trang <https://daihocpccc.bocongan.gov.vn/> 2019/12/21/tin-tuc-phong-chay-chua-chay-186859/, [truy cập ngày 1/2/2024].
5. Kết quả khảo sát của luận án: Môi trường văn hóa trong các nhà trường Công an nhân dân Việt Nam hiện nay (Ths Phạm Thúy Nga, NCS tại Viện Văn hóa học, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh).